

W. Kelly

De rechter Gideon

uit de 'Inleiding tot de historische boeken'

Richteren 6 - 8

Hoofdstuk 6

Hoofdstuk 6 begint met de voorbereidingen voor een andere en grotere verlossing. Voordat we afsluiten moeten we enkele woorden daarover zeggen. Hier wil de Heilige Geest ons ongetwijfeld op grotere en rijkere lessen voorbereiden. Hier vinden we niet in slechts een enkel vers een rechter, die erop uitgestuurd wordt zoals Samgar. Het is ook geen man die in de schaduw van een groter licht staat en de moed van een vrouw: Barak, die toen hij eenmaal was uitgezonden, kleiner leek dan Debora.

Hier vinden we de genade van God, die tussenbeide kwam en een verlosser gaf, toen de Midjanieten het volk van God al zeven jaar hadden onderdrukt: *“Daarom gaf de HERE hen over in de macht van Midjan gedurende zeven jaar, waarin Midjan de overhand had over Israël. Uit vrees voor Midjan richtten de Israëlieten voor zich de schuilplaatsen in, die in het gebergte liggen, de holen en burchten”* (vs. 2). De Israëlieten waren nog nooit zo vernederd. Ze waren vreemdelingen en vluchtelingen geworden in het land van God, in hun eigen land. Het moet een pijnlijke ervaring zijn geweest. Maar er was een diepere oorzaak: zij hadden Jahweh vergeten en liepen de Baäl achterna zoals nooit tevoren. Daarom was er een bewustwordingsproces nodig bij degenen die God kon gebruiken. Wat betekende dit voor God Zelf?

Gideon realiseerde zich dat en hij voelde het des te meer, omdat hij wist dat hun onderwerping aan Midjan van *God* kwam. Dit was nodig vanwege de toestand van Israël. *Hij bracht Zijn volk in die verachtelijke toestand. Wat moet God hebben gevoeld, toen Hij zo moest handelen met het volk dat Hij liefhad: "Wanneer Israël gezaaid had, kwamen Midjan, Amalek en de stammen van het Oosten opdagen en trokken tegen hen op, sloegen hun kamp op in hun gebied en vernielden het veldgewas tot bij Gaza, en lieten geen leeftocht over in Israël, geen schaap, geen rund of ezel. Want zij trokken op met kudde en tenten, en zij kwamen talrijk als sprinkhanen; zij waren niet te tellen, zij, noch hun kamelen, en zij kwamen het land verwoesten, zodat Israël zeer verarmde door toedoen van de Midjanieten. Toen riepen de Israëlieten tot de HERE"* (vs. 3-6).

Het is echter aangrijpend zo'n geschiedenis zich zo vaak te zien herhalen! Iedereen, behalve God, zou geweigerd hebben naar zo'n noodkreet te luisteren, tenminste van de kant van *dit* volk. Want had het niet steeds opnieuw gezondigd? Het was vaak getuchtigd, maar riep in de benauwdheid telkens weer tot de HERE. Zodra het verlost was, viel het echter weer terug in de afgodendienst. Dan riep het in de nood tot God en werd gered, om opnieuw terug te vallen, dieper dan tevoren.

Alleen God kon zoveel geduld en goedheid met Zijn volk hebben. Want als de Israëlieten tot Hem riepen in de pijnlijke omstandigheden die Hij over hen bracht vanwege hun zonden, gaf Hij toch uitkomst. Het bedroefde Hem en Hij had medelijden met hen: *"Toen nu de Israëlieten tot de HERE riepen vanwege de Midjanieten, zond de HERE een profeet tot de Israëlieten, die tot hen zei: Zo zegt de HERE, de God van Israël: Ik heb u uit Egypte gevoerd en uit het diensthuis geleid; Ik heb u verlost uit de macht van de Egyptenaren en uit de macht van allen die u verdrukten, ja, Ik heb hen voor u uit weggedreven en hun land aan u gegeven. En Ik heb tot u gezegd: Ik ben de HERE, uw God; eer dan niet de goden van de Amorieten, in wier land u woont. Maar u hebt naar Mijn stem niet geluisterd. Toen kwam de Engel van de HERE en zette zich neer onder de terebint te Ofra, eigendom van de Abiëzriet Joas, terwijl diens zoon Gideon bezig was in de wijnpers tarwe uit te kloppen om die voor de Midjanieten in veiligheid te brengen"* (vs. 7-11).

Let op de tweeledige handelwijze van de HERE. Hij zond eerst een *profeet* en daarna Zijn *Engel*. De eerste kwam om de zonde voor het geweten van de Israëlieten te plaatsen, de tweede om een rechter aan te stellen. God wilde Zijn volk verlossen van de ellendige gevolgen van hun falen, maar dan moest eerst het kwaad worden beleden. Het is duidelijk dat Gideon uit ervaring wist wat de toestand van het volk was. Zijn eigen situatie symboliseerde die van het volk. Hij

was tarwe aan het uitkloppen in de wijnpers, ongetwijfeld uit vrees voor de Midjanieten. De gewoonste taak van een Israëliet kon niet worden uitgevoerd zonder angst voor hun machtige en talrijke vijanden.

Maar de Engel verscheen hem en zei: *“De HERE is met u, dappere held”* (vs. 12). Er gaat kracht uit van deze uitspraak. Wat een bemoediging voor wie deze woorden mag horen! Inderdaad, voor iemand die zich achter een wijnpers verbergt! Is dit Gods keuze om het juk van Midjan te verbreken? Wat een genade van Zijn kant!

“Maar Gideon zei tot hem: Och, mijn heer, indien de HERE met ons is, waarom is dit alles ons dan overkomen?” Dit toont het standpunt dat hij innam: (...) indien de HERE met ons is. Hij zei niet: met mij is. Hij verbond het volk met de naam van Jahweh, niet alleen met zichzelf. Dit is een onveranderlijk kenmerk van oprecht geloof en liefde: *“(…) indien de HERE met ons is, waarom is dit alles ons dan overkomen? Waar zijn dan al Zijn wonderen, waarvan onze vaders ons vertelden, als zij zeiden: Heeft de HERE ons niet uit Egypte gevoerd? Maar nu heeft de HERE ons verstoten en ons prijsgegeven aan de greep van Midjan”* (vs. 13).

Beide dingen waren juist. Het was Jahweh die hen had gezegend, en het was Jahweh die hen in de hand van de Midjanieten had gegeven. En die feiten, hoe overweldigend ze ook mogen zijn, zijn precies de dingen die *geloof* en *vertrouwen* wekken. Want als het alleen maar *Midjan* was geweest, die hen had onderworpen, dan zou dit geen gevolg hebben voor het geloof. Het zou in feite de loochening van Gods handelen zijn geweest en van hun relatie met Hem. Maar zo was het niet bij Gideon. Hij zag dat hun ellendige toestand het handelen van God was vanwege hun zonde. Maar dezelfde God, die Zijn volk in de hand van de Midjanieten had gegeven, zei nu tegen de bevende zoon van Manasse: *“De HERE is met u, dappere held!”*

In zijn gedachten ontstond een tweestrijd. Zijn hart was ongetwijfeld bezig met de vraag hoe al die dingen konden gebeuren. Het was niet dat hij twijfelde; maar hij wilde het graag uitgelegd krijgen. Hij realiseerde zich de toestand van het volk voor Gods aangezicht. Maar Jahweh keek naar hem en zei: *Ga heen in deze uw kracht*. Was het niet genoeg dat *Jahweh* met hem was, de God die Israël had overgeleverd in de hand van de vijand? De God van Israël Zelf gaf hem de opdracht Zijn volk te bevrijden en de macht van de Midjanieten te verbreken: *“Ga heen in deze uw kracht en verlos Israël uit de greep van Midjan. Ik zend u immers? Maar hij zei tot Hem: Och, HERE, waarmee zal ik Israël verlossen? Zie, mijn geslacht is het geringste in Manasse en ik ben de jongste van mijn familie. En de HERE zei tot hem: Ik ben met u, daarom zult u Midjan verslaan als was het één man”* (vs. 14-16).

Gideon vroeg een teken, het is waar; en Jahweh antwoordde. Ik wil niet ontkennen dat er zwakheid was bij Gideon. Er zijn hier schaduwzijden, net zoals in de andere hoofdstukken die we hebben overdacht. Toch moet worden opgemerkt dat de HERE in genade rekening hield met die zwakheid. En we zien hoe de kracht van God werkte in het hart van Gideon en in zijn optreden. Het is een les die onze aandacht mag trekken. De kracht waardoor God werkt tot Zijn heerlijkheid is in dit geval geen bewuste manifestatie van macht. Nooit tevoren had Gideon zich zó klein gevoeld, zijn familie zó arm en zichzelf op de geringste plaats.

Maar er is hier nog een andere en dieper besef: *“Toen begreep Gideon dat het de Engel van de HERE was, en hij zei: Wee mij, Here HERE, want ik heb de Engel van de HERE gezien van aangezicht tot aangezicht. Maar de HERE zei tot hem: Vrede zij u! Vrees niet, u zult niet sterven”* (vs. 22-23). Hij kromp in elkaar in Gods tegenwoordigheid. Dit is een natuurlijk gevolg, en we zien het meerdere keren in het Oude Testament bij ontmoetingen met de Engel van de Here. Gideons geloof werd echter gesterkt door wat een doodsgreur is voor de natuurlijke mens. En hij bouwde een altaar, gerustgesteld door het woord dat tot hem werd gesproken, en noemde het: *“De HERE is vrede!”* Hij vertrouwde de boodschap die God tot hem richtte en reageerde daarop. Toen hij dit had gedaan als iets tussen hem en God Zelf, kwam een ander belangrijk principe naar voren. Er is geen basis voor een verlossing overeenkomstig Gods wil, en voor Zijn uitredding, tenzij alle barrières tussen God en ons zijn weggedaan. Dit is de primaire noodzaak: *vrede*, dan volgt het werk. Er is geen dienst voordat de gelovige zelf vrede met God heeft gevonden.

Maar er is nog iets. Vóórdat God in overeenstemming met Zijn wil een dienstknecht laat optreden tegenover vreemden en vijanden, zal Hij hem *van huis uit* laten beginnen. Dat is de volgende les die we zien in de geschiedenis van Gideon. Hoe kun je naar buiten toe optreden, zolang er zonde en schande is voor God in je eigen familie?

“Toen nu de mannen van de stad in de vroege morgen opstonden, was het altaar van Baäl afgebroken, de gewijde paal die daarbij stond, was omgehouden en de tweede stier geofferd op het altaar dat er gebouwd was. Zij zeiden tot elkaar: Wie heeft dit gedaan? En toen zij een onderzoek instelden en navraag deden, zei men: Gideon, de zoon van Joas, heeft dit gedaan. Daarop zeiden de mannen van de stad tot Joas: Breng uw zoon naar buiten: hij moet sterven, omdat hij het altaar van Baäl heeft afgebroken en de gewijde paal omgehouden, die daarbij stond. Maar Joas zei tot allen die bij hem stonden: Wilt u voor Baäl strijden? Of wilt u hem helpen? Wie voor hem strijdt, zal nog deze morgen ter dood gebracht worden. Indien hij een god is, laat hij voor zichzelf strijden, nu iemand zijn altaar

neergehaald heeft. En men gaf hem op die dag de naam Jerubbaäl, daar men zei: Laat Baäl met hem strijden, nu hij diens altaar afgebroken heeft” (vs. 28-32).

Zo beloont de HERE een geloof dat geen compromis kende. Gods wil was expliciet aan Gideon bekendgemaakt. En hij kon alleen maar de dood verwachten, als het geen opdracht van Godswege was geweest. Maar wat er ook mag gebeuren: *“wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.”*¹

Gideon was bereid de consequenties te dragen. Ik zeg natuurlijk niet dat hij al die heerlijke woorden kende, die Johannes tot ons richt. Maar hij had intuïtief de gedachte dat hij moest gehoorzamen aan de wil van Jahweh, die een einde wilde maken aan de oneer die Hem werd aangedaan in zijn ouderlijk huis. Want het zou een grote tegenstrijdigheid zijn geweest als hij eropuit getrokken was om de heidense vijanden van Israël te verslaan, terwijl *Baäl* vereerd werd in het huis van zijn vader. Natuurlijk, als zoon was het moeilijk voor hem om af te rekenen met de afgodendienst in het huis van zijn vader. Voor iemand die niet verborg dat hij gering was, zoals we zagen toen de Engel pas aan hem verscheen, was het een groot probleem zich te bemoeien met dingen die de vooroordelen van de familie en de stam Manasse zouden schokken. Want er is niets zo schokkend dan een religie als verwerpelijk te beschouwen.

Nogmaals, wat de schijn ook mag zijn, niets maakt ons zo nederig als *gehoorzaamheid*. Ook is er niets zo vast als *geloof*. Er zijn veel mensen die denken dat de wil van de mens het enige is dat telt. Dat is een groot misverstand. De eigen wil – de actie en energie van het vlees – is wisselvallig en gaat gauw over. Maar *“wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.”* Er is nooit continuïteit, behalve in het *gehoorzamen* aan de wil van God. Gideon ging voort in deze zijn kracht. Maar die kracht werd getoond in het huis van zijn vader, voordat hij daarbuiten geopenbaard kon worden. Hij kreeg een nieuwe naam in verband met de verslagen afgod, voordat er slag werd geleverd met de Midjanieten. Wij zien alle Midjanieten nu bijeenkomen in Jizreël, want Satan was geprikkeld. De HERE kwam Gideon opnieuw tegemoet naar aanleiding van zijn vragen en gaf hem herhaaldelijk een teken, zoals we aan het eind van het hoofdstuk zien.

¹ 1 Joh. 2:17

Hoofdstuk 7

Het volgende hoofdstuk laat Gideons openbare optreden zien. De Israëlieten werden rondom hem als leider bijeengebracht. Zijn moedige belijdenis van Jahweh zou spoedig bekend worden. Ze wisten allemaal heel goed als Israëlieten hoe zondig het was om Baäl te dienen.

“En de HERE zei tot Gideon: Er is te veel volk bij u” (vs. 2). Wat een zegen is het iemand te hebben die ons leidt, die niet afhankelijk is van de omstandigheden. *“Het volk dat bij u, is voor Mij te talrijk.”* Er was nog nooit zoiets gezegd aan het begin van een oorlog. Misschien dat het principe kan worden gezien bij de selectie van de strijders die Pinechas koos uit de twaalf stammen om tegen Midjan te vechten (Num. 31). Voordat Mozes tot zijn voorgeslacht werd vergaderd, waren de Israëlieten in Gods oog ook met teveel strijders om oorlog te voeren met een menigte die talrijk was als sprinkhanen.

Het is goed dat *God* voor ons beslist, of dat nu is in vreedstijd of oorlog, in dienstwerk of in lijden. Hij zei: *“Er is te veel volk bij u dan dat Ik Midjan in hun macht zou geven. Anders zou Israël zich tegen Mij kunnen beroemen en zeggen: Mijn eigen hand heeft mij verlost. Nu dan, roep ten aanhoren van het volk: Wie bang is en beeft, laat hem terugkeren en wegsluipen van het gebergte Gilead. Toen keerden er tweeëntwintigduizend van het volk terug en er bleven tienduizend over”* (vs. 2-3). Dit was een directe verwijzing naar een gebod uit de oorlogswetten: *“Verder zullen de opziensers nog tot het volk zeggen: Wie is bevreesd en week van hart? Hij mag heengaan en naar zijn huis terugkeren, opdat het hart van zijn broeders niet versmelt zoals het zijne”* (Deut. 20:8). Hoe mooi is het uit de mond van God de herhaling te horen van het woord dat Hij aan Mozes had geboden. *“Toen keerden er tweeëntwintigduizend van het volk terug en er bleven tienduizend over.”*

Dit waren er echter nog teveel voor het doel dat God had: *“Maar de HERE zei tot Gideon: Nog is er teveel volk; doe het afdalen naar het water, dan zal Ik hen daar voor u schiften. Ieder van wie Ik u zeggen zal: deze zal met u gaan, die zal met u gaan, maar ieder van wie Ik u zeggen zal: deze zal niet met u gaan, die zal niet gaan”* (vs. 4). De wortel van het kwaad, die de afwijking had veroorzaakt, was dat het volk niet op prijs stelde wat *God* hun had geschonken. Ze wilden in het begin niet strijden en toen ze eenmaal gewend waren geraakt aan de aanwezigheid van de vijanden van Jahweh, waren ze zelf in afgoderij vervallen. De grote les die zij moesten leren was: Wie *Jahweh* voor Zijn volk was. Voor Israël was het geen

kwestie van aantallen of van wapentuig, maar van *Jahweh* die strijders wilde gebruiken die op Hem vertrouwden, wier hart naar Hem uitging.

Zodoende werden ze onderworpen aan een aparte onderzoekende test: *“Al wie met zijn tong het water opslurpt als een hond, die zult u afzonderen van al degenen die op hun knieën gaan liggen om te drinken”* (vs. 5). De keus viel niet op hen die het water op hun gemak dronken, zoals in normale tijden. Want juist van hun eigen aanzien en gemak moesten ze worden verlost. Hier was het geen zaak van angst voor de strijd, maar van complete toewijding aan de HERE en de taak die wachtte. Wij moeten ons niet wikkelen in de zorgen van het leven, om goede soldaten van Jezus Christus te kunnen zijn. Wie op mensen ziet, denkt eraan dat het een gevecht van man tegen man zal worden. Maar wie op God vertrouwt, wil zelfs als een *hond* voor Hem geteld worden. De strijders die God kan gebruiken, moeten niet aan hun gemak of eer denken. Het waren mannen die zó op het woord en werk van de HERE waren gericht, dat zij de verfrissing onderweg op een vluchtige manier tot zich namen en dat goed genoeg vonden. Zij dachten aan de taak die voor hen lag, niet aan hun eigen belangen.

Dit bracht scheiding tussen de mannen die niet op zichzelf zagen maar op wat *God* hun te doen gaf, en degenen die ook in deze omstandigheden bleven vasthouden aan hun *eigen* gewoonten en hun *eigen* wensen. Dat is geloof ik de zin, de intentie van de proef: met een handvol van dit soort mannen moest Gideon zijn taak volbrengen: *“Door de driehonderd mannen, die geslurpt hebben, zal Ik u verlossen: Ik zal Midjan in uw macht geven; maar al het overige volk kan heengaan, ieder naar zijn woonplaats”* (vs. 7).

Dan komt er nog een bijzondere opdracht van God, met weer een les ook voor ons: *“In die nacht zei de HERE tot hem: Sta op, val de legerplaats binnen, want Ik heb die in uw macht gegeven”* (vs. 9). Gideon werd aangespoord om een heel gevaarlijke opdracht uit te voeren. Maar wat betekende dat voor de HERE? Wij moeten alleen *gehoorzamen*. *“Indien u echter bevreesd bent om die binnen te vallen, daal dan met uw dienaar Pura af naar de legerplaats; dan zult u horen wat zij zeggen; daarna zullen uw handen gesterkt worden en zult u de legerplaats binnenvallen. Toen daalde hij met zijn dienaar Pura af tot aan de voorposten van de strijdmacht in de legerplaats”* (vs. 10-11).

Er is geen boek op de wereld vergelijkbaar met de Bijbel in transparantie. Op kalme wijze schrijft de geïnspireerde schrijver over Gideons angst alsook over zijn moed: *“Indien u echter bevreesd bent om die binnen te vallen, daal dan met uw dienaar Pura af naar de legerplaats.”* Wie anders dan God kon dit zo simpel

zeggen? Gideon was inderdaad bang en hij nam zijn dienstknecht mee. Waar bleef de eer voor de succesvolle strijder?

De eer behoorde aan God alleen: *“Midjan nu en Amalek en al de stammen van het Oosten lagen in de vlakke, talrijk als sprinkhanen, en hun kamelen waren ontelbaar, talrijk als het zand aan de oever der zee. Toen Gideon aankwam, vertelde juist een man een droom aan zijn makker en zei: Ik heb een droom gehad; zie, een geroosterd gerstebrood rolde de legerplaats van Midjan binnen, kwam tot aan de tent, stootte die om, zodat die omviel, en keerde hem ondersteboven, en daar lag de tent. Toen antwoordde zijn makker en zei: Dit is niet anders dan het zwaard van Gideon, de zoon van Joas, de Israëliet; God heeft Midjan en de gehele legerplaats in zijn macht gegeven. Zodra Gideon het verhaal van de droom en de uitlegging daarvan gehoord had, boog hij zich in aanbidding neder; daarop keerde hij terug naar de legerplaats van Israël en zei: Sta op, want de HERE heeft de legerplaats van Midjan in uw macht gegeven. Toen verdeelde hij de driehonderd man in drie groepen en gaf hun allen horens en lege kruiken in de hand met fakkels binnenin de kruiken”* (vs. 12-16).

Een gerstebrood was niet indrukwekkend in de ogen van mensen. Maar op die manier verloor God: niet door kennis, kracht of rijkdom, maar door Zijn Geest die werkte in een gering instrument. Gideon kwam tot aanbidding, toen hij de uitlegging van de droom hoorde. Zijn vertrouwen was nu op de HERE gericht. Hij was kleiner dan ooit in zijn eigen ogen. Gods Geest vervulde hem, en het volk van God kreeg daardoor een grote plaats: *“want de HERE heeft de legerplaats van Midjan in uw (niet: mijn) macht gegeven”* (vs. 15). Wij zien dat hun huidige toestand even gering was als het aantal mannen. Alles moest van *Jahweh* komen, maar zó zijn Gods wegen. En Gideons geloof zag het allemaal gebeuren.

Gideon nu en de mannen die bij hem waren, arriveerden aan het begin van de middelste nachtwaak, *“toen men juist de wachtposten had uitgezet. Toen bliezen zij op de horens, terwijl zij de kruiken stuksloegen die zij in de hand hadden”* (vs. 19). Het is een vreemde manier van vechten, maar bevat ook weer rijke lessen! Wij moeten getuigenis afleggen, niet van onszelf, maar van *Christus*. Zoals deze mannen op de bazuinen bliezen en de kruiken stuksloegen. De dood moet in *ons* werkzaam zijn, en het leven in de *Heer* die wij dienen: zoals zij de aarden kruiken braken, zodat het licht kon gaan schijnen. Het is niet genoeg dat wij het licht van Gods glorie zien in Christus. God wil dat het steeds meer in ons weerspiegeld

wordt, doordat wij veranderd worden naar het beeld van Christus, als door de Heer, de Geest.²

De aanvalskreet weerklonk: *“Het zwaard van de HERE en van Gideon! Daarbij bleven zij staan, ieder op zijn plaats, rondom de legerplaats, maar het hele leger ging op de loop en vluchtte al schreeuwend. Terwijl nu de driehonderd op de horens bliezen, richtte de HERE in de hele legerplaats het zwaard van de een tegen de ander, en het leger vluchtte tot Bet-Hassitta, in de richting van Serera tot aan de oever van Abel-Mechola boven Tabbat”* (vs. 21-22). Het was niet hun eigen bekwaamheid of dapperheid, maar het was hun *getuigenis* dat werd gebruikt: het getuigenis aangaande de zaak van *Jahweh*, Zijn wil en Zijn verlossing van het juk van de Midjanieten door hun hand.

Hoewel het geloof niet vertrouwt op *mensen* in de oorlogen van de HERE, zien wij dat velen pas deelnamen aan de strijd toen de vijand op de vlucht was geslagen: *“Toen werden de mannen van Israël bijeengeroepen uit Naftali en uit Aser en uit heel Manasse, en zij achtervolgden Midjan. Ook zond Gideon boden door heel het bergland van Efraïm met de boodschap: Daal af de Midjanieten tegemoet”* (vs. 23-24). De daarop volgende overwinning was compleet.

Hoofdstuk 8

Velen van hen die geen zin hadden in de strijd toen het slecht ervoor stond, traden nu helaas naar voren met kritiek op de overwinnaar: *“Toen zeiden de mannen van Efraïm tegen hem: Wat is dit wat u ons hebt aangedaan, dat u ons niet hebt geroepen toen u tegen Midjan ging strijden? En zij kregen grote onenigheid met hem. Hij daarentegen zei tegen hen: Wat heb ik nu gedaan vergeleken met u? Is de nalezing van Efraïm niet beter dan de wijnoogst van Abiëzer?”* (vs. 1-2).

Het is bewonderenswaardig te zien hoe Gideon met zulke heethoofden omgaat, mensen die maar weinig hadden gedaan om de overwinning zeker te stellen. De mannen van Efraïm hadden ongetwijfeld een bijdrage geleverd, en wat Gideon zei was helemaal juist. Iedereen weet immers dat de vernietiging van een leger veel groter is wanneer de strijd *voorbij* is, dan wanneer die nog gaande is. Degenen die tijdens de gevechten sneuvelen zijn naar verhouding geringer in aantal dan degenen die verslagen worden tijdens de vlucht. Daaruit kunnen we opmaken dat

² 2 Kor. 3:18

het milde antwoord van Gideon strikt genomen juist was. Laten we echter tussen de regels door lezen en de bescheidenheid waarderen van de strijders die het zo zwaar te verduren hadden gehad en aan de grootste gevaren waren blootgesteld. Zij vroegen geen eer voor zichzelf, maar gaven *God* alle eer voor de redding van Zijn volk. Helaas is dit even mooi als zeldzaam.

“Toen Gideon aan de Jordaan gekomen was, stak hij over met zijn driehonderd mannen, die ondanks hun vermoeidheid de vervolging voortzetten” (vs. 4). Hier vinden we een andere les, die helder is voor de overwinnaars maar pijnlijk voor de anderen. De christen heeft ook een goddelijke bron van kracht tegen moeheid en matheid. Maar zetten we ondanks alles het werk voort? Paulus deed dat wel: *“Eén ding doe ik”* (Fil. 3:14). Hoe weinig begrip was hiervoor! Gideon vroeg voedsel voor zijn driehonderd manschappen, maar werd beschimpt. Hij nam er nota van en de inwoners van Sukkot zouden op een later tijdstip ervoor boeten, want het was harteloos. Zodra de overwinning zeker was, volgde de straf. Deze tuchtmaatregel tegen Gods volk heeft een donkere zijde. Maar Israël was geroepen om uitdrukking te geven aan Gods regering op aarde, wat al deze dingen verklaart.

Deze gebeurtenissen zijn soms moeilijk te begrijpen voor de christen die niet goed onderwezen is in de verschillende bedelingen.

Het hoofdstuk eindigt met een andere ernstige waarschuwing. Het verzoek van Gideon om de gouden ringen uit de buit werd een struikelblok voor hem en zijn huis. Hoe pijnlijk is dat! Hoe vaak zien we dat het geloof niet in de pas loopt met de zegen die God geeft! Gideon weigerde het koningschap voor zichzelf en zijn zonen. *“De HERE”* zegt hij, helder en duidelijk, *“zal over u heersen”* (vs. 23). Maar hij wilde wel het goud uit de buit hebben, en maakte een efod daarvan. Hij plaatste het gouden beeld in zijn stad Ofra. *“Daar bedreef geheel Israël er overspelig afgoderij mee; hij werd voor Gideon en zijn huis tot een valstrik”* (vs. 27).

Een tijd van vrede volgde daarna, en Gideon overleed in hoge ouderdom. Hij liet zeventig zonen na en een zoon van een bijvrouw. *“En nadat Gideon gestorven was, gingen de Israëlieten opnieuw overspelig de Baäls nalopen en maakten Baäl-Berit tot hun god. De Israëlieten dachten niet aan de HERE, hun God, die hen uit de macht van al hun vijanden rondom gered had, en waren het huis van Jerubbaäl–Gideon niet erkentelijk in verhouding tot al het goede, dat hij aan Israël gedaan had”* (vs. 33-35).

Deze verzen tonen de jammerlijke neergang van het geloofsleven, dat eens grote dingen had gedaan. Want het is moeilijk de vorm vast te houden van het

geestelijke leven, dat alleen ondersteund wordt door de genade, dus uit een goddelijke bron. Hoe belangrijk voor de christen is dan ook de permanente tegenwoordigheid van de Heilige Geest! Maar hoe onvergeeflijk is het een apostolische successie te claimen en daarvan een soort efod te maken. Het is een valstrik voor ieder die de naam van de Heer noemt! Niets kan de plaats innemen van de Geest van God. Want alleen Hij kan de verheerlijking van Christus in de gemeente garanderen. Een uiterlijke vorm, hoe goed bedoeld ook, is geen garantie om bewaard te blijven voor afgoderij. Erger nog, het baant de weg voor elke afgod, zoals wij dit na Gideons dood zien gebeuren onder de Israëlieten. Zij waren Jahweh en het werktuig van Zijn reddende genade vergeten. Helaas! Het begin van de afwijking lag in Gideons huis, maar ook bij hemzelf. Slechts één Persoon is waardig, Hij alleen.

Oude Sporen 2016

